

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1922.

Andra kammaren.

Nr 5.

Lördagen den 28 januari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 20 och den 21 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Riksdagsman *Gustaf Andersson* i Rasjön lider av luftrörskatarr och är under 14 dagar till riksdagsarbete oförmögen, intygat.

Stockholm den 23 januari 1922.

Henrik Berg.

leg. läk.

Riksdagsmannen herr *E. Rydström*, som lider av influensa, är på grund härav oförmögen till arbete i riksdagen från och med den 26 januari till och med den 1 februari, intygat.

Stockholm den 26 januari 1922.

K. Dalén.

leg. läk.

§ 3.

Kungl. Maj:ts på kammarens bord vilande proposition, nr 16, angående ändrade tjänstledighetsavdrag för viss militär personal, som nu föredrogs, hänvisades till statsutskottet.

§ 4.

Vidare föredrogs var för sig de på kammarens bord liggande motionerna; och remitterades därvid

till kammarens femte tillfälliga utskott motionen nr 161, av herr *Bengtsson* i Kullen *m. fl.*; och

till kammarens andra tillfälliga utskott motionen nr 162, av fru *Östlund*.

§ 5.

Herr statsrådet *Hansson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

- nr 22, angående pension åt tillsyningsmannen C. F. Westin;
- nr 23, angående pensionsförbättring åt förre verkmästaren K. A. Terning;
- nr 24, angående pensionsförbättring åt f. d. sergeanten J. Johansson;
- nr 25, angående försäljning av ett område tillhörande Västernorrlands regementes övningsfält vid Sollefteå; och
- nr 26, angående befrielse för vissa kompanichefer vid Bohusläns regemente från dem ådömd ersättningsskyldighet.

Dessa propositioner blevo på begäran bordlagda.

§ 6.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Olsson* i Ramsta, nr 163, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lägenhetsinnehavares å allmänningar rättsliga ställning;

herrar *Olsson* i Blädinge och *Norman*, nr 164, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om en utredning angående jordbrukets produktionskostnader för livsförnödenheter m. m.;

herr *Ericson* i Boxholm, nr 165, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förändrad användning av häradsallmänningars avkastning; och

herr *Nylander*, nr 166, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 14, med förslag till förordning angående särskild skatt å tobaksvaror m. m.

Nämnda motioner bordlades.

§ 7.

Anmälades och godkändes konstitutionsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen nr 13—15, angående av riksdagen beslutade ändringar i rikets grundlagar.

§ 8.

Till bordläggning anmälades:

bankoutskottets utlåtande, nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gillande av den riksbanken meddelade frihet från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld; och

andra lagutskottets utlåtande, nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 14 mom. 3 värnpliktslagen den 17 september 1914.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades:

herr <i>Magnusson</i> i Kalmar	under 4 dagar fr. o. m. den 29 jan.,
» <i>Johansson</i> i Edsbyn	» 8 » » » 29 »
» <i>Waldén</i>	» 4 » » » 29 »
» <i>Persson</i> i Björsbyholm	» 8 » » » 30 »
» <i>Brännström</i>	» 12 » » » 1 febr.,
» <i>Olsson</i> i Låbbemåla	» 4 » » » 1 »
» <i>Eklund</i>	» 6 » » » 30 jan..
» <i>Danielsson</i>	» 5 » » » 28 »
» <i>Persson</i> i Trången	» 6 » » » 30 »
» <i>Olsson</i> i Golvvasta	» 2 » » » 29 »
» <i>Ryberg</i>	» 5 » » » 31 »
» <i>Lindberg</i>	» 7 » » » 28 »
» <i>Lindgren</i>	» 4 » » » 30 »
» <i>Bengtsson</i> i Kullen	» 4 » » » 1 febr. och
» förste vice talmannen <i>Hamilton</i>	» 2 » » » 31 jan.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,15 e. m.

In fidem
Per Crowvall.

Söndagen den 29 januari.

Kl. 1.30 e. m.

§ 1.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till bankoutskottet propositionerna:

nr 22, angående pension åt tillsyningsmannen C. F. Westin;

nr 23, angående pensionsförbättring åt förre verkmästaren K. A.

Terning; och

nr 24, angående pensionsförbättring åt f. d. sergeanten J. Johansson;

till jordbruksutskottet propositionen nr 25, angående försäljning av ett område tillhörande Västernorrlands regementes övningsfält vid Sollefteå; samt

till statsutskottet propositionen, nr 26, angående befrielse för vissa kompanichefer vid Bohusläns regemente från dem ådömd ersättningskyldighet.

§ 2.

Vidare föredrogos var efter annan de på kammarens bord ligande motionerna; och remitterades därvid

till kammarens fjärde tillfälliga utskott motionerna:

nr 163, av herr *Olsson* i Ramsta; och

nr 164, av herrar *Olsson* i Blädinge och *Norman*;

till kammarens tredje tillfälliga utskott motionen nr 165, av herr *Ericson* i Boxholm; samt

till bevillningsutskottet motionen nr 166, av herr *Nylander*.

§ 3.

Härefter föredrogs bankoutskottets utlåtande, nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gillande av den riksbanken meddelade frihet från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld; och biföll kammaren därvid utskottets hemställan.

§ 4.

Andra lagutskottets nu föredragna utlåtande nr 1, bordlades åter.

§ 5.

Anmäldes och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 16, till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gillande av den riksbanken meddelade frihet från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Anderson* i Råstock under den 30 januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 1,42 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Tisdagen den 31 januari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 24 och den 25 innevarande januari.

§ 2.

Upplästes följande till kammaren inkomna sjukbetyg:

Att herr *Edvard Lithander* lider av influensa och till följd därav är oförmögen att tillsvidare inställa sig vid riksdagen, intygas på heder och samvete.

Göteborg den 29 januari 1922.

C. Fr. Höckert,
leg. läkare.

Härmed intygas att fröken *Elisabeth Tamm* på grund av sjukdom (influensa) tillsvidare är förhindrad att närvara vid riksdagens sammanträden.

Stockholm den 30 januari 1922.

Andrea Andreen-Svedberg,
leg. läkare.

§ 3.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herrar *Fjellman* och *Holmgren*, nr 167, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 16, angående ändrade tjänstledighetsavdrag för viss militär personal;

herr *Lindman m. fl.*:

nr 168, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående viss befogenhet för länsstyrelse att besluta i fråga om utbetalande till skoldistrikt av statsbidrag till skolväsendet; och

nr 169, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förrättande av syn å lärareboställe;

herr *Johanson* i Hallagården *m. fl.*, nr 170, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt kommunerna av skälig trygghet mot att genom administrativa myndigheters förfoganden åläggas alltför tryckande ekonomiska bördor för folkundervisningens utveckling;

herr *Jonsson* i Hökhult *m. fl.*:

nr 171, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i villkoren för inträde vid tandläkareinstitutet;

nr 172, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående emottagande vid tandläkarinstitutet av större antal elever; och

nr 173, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anställande av provinsialtandläkare;

herr *Lövgren*:

nr 174, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående anordnande i rikets större städer av hygienens krav motsvarande s. k. ungarshotell; och

nr 175, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående framförande vid utrikespolitiska förhandlingar av vissa svenska krav;

herr *Hage m. fl.*, nr 176, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åstadkommande i fråga om svenska aktiebolag av en statistisk utredning rörande förekomsten av s. k. gratisaktier m. m.; samt

herr *Hage*, nr 177, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphävande av de personliga avgifterna till stat, landsting och kommun.

Dessa motioner blevo på begäran bordlagda.

§ 4.

Interpellation.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr *Öberg*, som yttrade: Herr talman! Bland de frågor, som igenom riksdagens skrivelser hänskjutits till Kungl. Maj:t för åstadkommande av utredningar och eventuella förslag, befinner sig frågan om utredning och framläggande för riksdagen av förslag till lag angående vintervägar å isen i allmän farled.

Behovet av en lagstiftning, som reglerar rätten att forcera isen och sönderbryta vägarna över densamma i allmän farled uti skärgårdarna och som av ålder bruka årligen utstakas, vilka för befolkningen utgöra ett oavvisligt behov, kan sägas vara länge sedan ådagalagt, vilket tagit sig uttryck i skärgårdsbefolkningens klagan gång efter annan hos vissa myndigheter och motioner väckta inom riksdagen.

En ny påminnelse om vådorna av en alltför fri och obehindrad isforcering och sönderbrytande av de på isen utstakade vintervägarna utan vidtagande av några skyddsåtgärder från det allmännas eller sjötrafikerandes sida har inträffat, då i söndags ute vid Möja tvenne personer, man och hustru, i mörkret åkte ned i en ångbåtsränna och omkommo ävensom att en tredje person, som i anledning av nödroppen skyndade till olycksplatsen, kom ned i rännan men lyckades rädda sig.

Redan 1905, alltså ungefär 17 år sedan, anhöll riksdagen i skrivelse den 14 april i anledning av en inom andra kammaren väckt

motion, att Kungl. Maj:t ville låta utreda, i vad mån med nödig hänsyn tagen till sjötrafikens obehindrade fortgång de olägenheter, som i följd av vintersjöfarten förorsakats befolkningen i flera orter av landet, måtte kunna lindras eller förekommas, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill en sådan utredning kunde giva anledning.

Sedan yttranden häröver avgivits av åtskilliga myndigheter, blev ärendet av Kungl. Maj:t remitterat till den inom finansdepartementet jämlikt nådigt bemyndigande den 29 sept. 1911 tillsatta vägkommissionen, vilken i sitt den 15 december 1916 avgivna betänkande med förslag till lag om allmänna vägar på landet säger sig hava funnit, att det icke låg inom dess uppgift lika litet som inom dess kompetens att häröver avgiva förslag till frågans lösning, då ärendets art närmast hörde till lagstiftning om farled.

År 1918 bragtes frågan ånyo på tal genom en uti andra kammaren väckt motion, däri här förut framhållna olägenheter och en del nya framhöllos och behovet av åtgärders vidtagande från statsmakternas sida påyrkades. Riksdagen, som fortfarande ansåg det vara till fullo ådagalagt, att bestämmelser i motionens syfte vore erforderliga, fann sig därför föranlåten i skrivelse den 13 juni 1918 till Kungl. Maj:t hemställa om förnyad utredning.

Då ifrågavarande olägenheter tid efter annan för skärgårdsbefolkningen utgöra ett stort hinder, emedan de långa tider avstängas från möjligheten att färdas fram över isen på de vägar, som för dem utgöra ett ofrånkomligt behov, föranlåtes jag, herr talman, att bringa denna fråga på tal.

Jag får därför vördsamt hemställa om kammarens medgivande att till herr statsrådet och chefen för kungl. kommunikationsdepartementet framställa följande fråga:

Har Kungl. Maj:t vidtagit någon åtgärd med anledning av här förut omnämnda riksdagens skrivelse den 13 juni 1918, och om så är, huru snart har riksdagen att förvänta den sålunda begärda utredningen och eventuellt förslag i ärendet?

Ifrågavarande anhållan blev av kammaren bifallen.

§ 5.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Osberg</i>	under 6 dagar fr. o. m. den 1 febr.,
» <i>Gardell</i>	» 6 » » » 1 »
» <i>Wallerius</i>	» 10 » » » 8 »
» <i>Johansson i Kälkebo</i>	» 8 » » » 1 » och
» <i>Holmgren</i>	» 6 » » » 2 »

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,14 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Tisdagen den 31 januari.

Kl. 7 e. m.

I anledning därav, att tiden för avgivande av sådana motioner, som tillhörde tillfälligt utskotts behandling, med denna dag utginge, voro kammarens ledamöter kallade att jämväl nu sammanträda.

§ 1.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herrar *Johansson* i Bro och *Johanson* i Hörninge, nr 178, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående tillämpningen av gällande författningar om elektriska ledningars framdragande inom kronoegendomar;

herr *Johansson* i Bro *m. fl.*, nr 179, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående höjd pensionsålder för manliga folkskollärare *m. fl.* befattningshavare;

herr *Wagnsson*:

nr 180, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående avskaffande av biskops och konsistoriums överinseende över de allmänna läroverken och statens folkskoleseminarier; och

nr 181, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphörande av biskops självskrivna utövande av prokanslersämbetet vid universitetet;

herr *Lübeck*, nr 182, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående befordrande av utvecklingen utav ett väl ordnat och utrustat entreprenadväsen för byggnadsarbeten;

herrar *Bäcklund* och *Höglund*, nr 183, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utbyggande av inlandsbanan från Kristinehamn till västra stambanan;

herr *Sjöblom*, nr 184, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående reglering av importen utav brödspannmål och mjöl;

herr *Vennerström*:

nr 185, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt samfälliga jordbruk av tillgång till kapital;

nr 186, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående meddelande av särskilda, enhetliga bestämmelser i fråga om domares utbildning *m. m.*; och

nr 187, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt
 ordsbefolkningen i dess helhet av ökat inflytande vid förvaltningen av
 allmännings- och besparingsskogar; samt

herr *Johansson* i Sollefteå, nr 188, om skrivelse till Kungl. Maj:t
 angående beredande åt stat och kommun av större säkerhet för skat-
 ternas erläggande.

Dessa motioner blevo på begäran bordlagda.

§ 2.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr *Schlin* under 6 dagar fr. o. m. den 2 febr. och
 » *Wiklund* » 10 » » » 6 »

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 7,6 e. m.

In fidem
Per Cronvall.